

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม
อำเภอห้างฉัตร จังหวัดลำปาง

**การประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต
หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔**

๑. สถานการณ์การทุจริต

การทุจริตคอร์รัปชัน คือ การใช้อำนาจหรืออิทธิพลในตำแหน่งหน้าที่ ที่ตนเองมีอยู่เพื่อเอื้อประโยชน์ให้แก่ตนเอง ญาติพี่น้อง และพวกพ้อง การทุจริตเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่มีความสลับซับซ้อน การมีผลประโยชน์ทับซ้อน ถือเป็นการทุจริตคอร์รัปชันประเภทหนึ่ง เพราะเป็นการแสวงหาประโยชน์ส่วนบุคคล โดยการละเมิดต่อกฎหมาย หรือจริยธรรม ด้วยการใช้อำนาจในตำแหน่งหน้าที่ไปแทรกแซงการใช้ดุลยพินิจในกระบวนการตัดสินใจของเจ้าหน้าที่จนทำให้เกิดการละทิ้งคุณธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ขาดความเป็นอิสระ ความเป็นกลางและความเป็นธรรม จนส่งผลกระทบต่อส่วนรวม และทำให้ผลประโยชน์ขององค์กร หน่วยงานและสังคมต้องสูญเสียไป เช่น ผลประโยชน์ทางการเงิน คุณภาพการให้บริการและความเป็นธรรม

๒. การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน

๒.๑ ผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง สภาวะการณ์หรือข้อเท็จจริงที่บุคคล ไม่ว่าจะจะเป็นนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานบริษัทหรือผู้บริหาร ซึ่งอาจมีอำนาจหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่รับผิดชอบ และส่งผลกระทบต่อประโยชน์ส่วนรวม ซึ่งการกระทำนั้นอาจเกิดขึ้นอย่างรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ทั้งเจตนาและไม่เจตนา และมีรูปแบบที่หลากหลายไม่จำกัด อยู่ในรูปของตัวเงินหรือทรัพย์สินเท่านั้น แต่รวมถึงผลประโยชน์อื่นๆ ที่ไม่ใช่รูปตัวเงินหรือทรัพย์สินก็ได้ อาทิ การแต่งตั้งพรรคพวกให้ดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตให้ญาติพี่น้อง หรือบริษัทที่ตนมีส่วนได้ส่วนเสีย ได้รับสัมปทาน หรือผลประโยชน์จากทางราชการโดยมิชอบ

๒.๒ การประเมินความเสี่ยง หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหาร ปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงาน เพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงาน ที่อาจเกิดผลประโยชน์ทับซ้อน ประเภทของความเสี่ยง แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๑) **ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากกิจกรรมทางการดำเนินงานขององค์กร การกำหนดกลยุทธ์หรือแผนงาน และนโยบายในการบริหารงาน

๒) **ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความไม่พร้อมในเรื่องงบประมาณ การเงินที่ใช้ในการดำเนินการโครงการนั้น ๆ

๓) **ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operational Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการปฏิบัติงานทุกๆ ขั้นตอน โดยครอบคลุมทุกปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการ อุปกรณ์เทคโนโลยีสารสนเทศ และบุคลากรในการปฏิบัติงาน

๔) **ความเสี่ยงด้านกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง (Compliance Risk)** คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากการไม่สามารถปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องได้หรือกฎหมายที่มีอยู่ไม่เหมาะสม หรือเป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงาน

สาเหตุของการเกิดความเสี่ยง อาจเกิดจากปัจจัยหลัก ๒ ปัจจัย ดังนี้

๑) **ปัจจัยภายใน** เช่น นโยบายของผู้บริหาร ความซื่อสัตย์ จริยธรรม คุณภาพของบุคลากร และการเปลี่ยนแปลงระบบงานความเชื่อถือได้ของระบบสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารและเจ้าหน้าที่บ่อยครั้ง การ ควบคุม กำกับดูแลไม่ทั่วถึง และการไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับของหน่วยงาน เป็นต้น

๒) ปัจจัยภายนอก เช่น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี หรือสภาพการแข่งขัน สภาวะแวดล้อมทั้งทางเศรษฐกิจและการเมือง เป็นต้น

๒.๓ การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับผลประโยชน์ทับซ้อน หมายถึง กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุม กระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาส ที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดผลประโยชน์ ทับซ้อน หรือความขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นสำคัญอันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงอย่างใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกันของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ ส่วนรวมมากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้น

๓. การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

กระบวนการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่เป็นระบบในการบริหารปัจจัยและควบคุมกระบวนการปฏิบัติงานเพื่อลดมูลเหตุของโอกาสที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ อันเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงใกล้ชิดกับการทุจริต กล่าวคือ ยังมีสถานการณ์หรือสภาวะการณ์ของการขัดกัน ของผลประโยชน์ส่วนตนและผลประโยชน์ส่วนรวมมากเท่าใดก็ยังมีโอกาสก่อให้เกิดหรือนำไปสู่การทุจริตมากเท่านั้นการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมขององค์การบริหารส่วนตำบลเจริญสุข ในครั้งนี้ได้นำเอาความเสี่ยงในด้านต่าง ๆ มาดำเนินการวิเคราะห์ตามกรอบมาตรฐาน COSO (The Committee of Sponsoring Organizations of the Tread way Commission) และตามบริบทการวิเคราะห์ความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการทุจริต หรือการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม และสามารถกำหนดมาตรการแนวทางการป้องกันยับยั้งการทุจริต หรือปิดโอกาสการทุจริตและเพื่อกำหนดมาตรการหรือแนวทาง การป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริตประพุดติมิชอบ การกระทำผิดวินัยของเจ้าหน้าที่เป็นปัญหาสำคัญและพบบ่อยอีกด้วยการวิเคราะห์ความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบในการปฏิบัติราชการ และการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม โดยการวิเคราะห์เพื่อให้ทราบถึงปัจจัยเสี่ยงที่อาจเป็นเหตุทำให้

- ๑) การปฏิบัติราชการตามอำนาจหน้าที่ของข้าราชการขาดความรับผิดชอบเพียงพอ
- ๒) การปฏิบัติหน้าที่ไปในทางที่ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อถือในความมีคุณธรรม จริยธรรม
- ๓) การปฏิบัติหน้าที่โดยการขาดความคำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตนและการยึดมั่นในหลักธรรมาภิบาล

๔. การดำเนินการประเมินความเสี่ยงของการดำเนินงานหรือการปฏิบัติหน้าที่ ที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต หรือก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔

๔.๑ การพิจารณากระบวนการงานที่มีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้เงิน และมีช่องทางที่จะทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและพวกพ้อง
- กระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ดุลยพินิจของเจ้าหน้าที่ ซึ่งมีโอกาสใช้อย่างไม่เหมาะสม คือ มีการเอื้อประโยชน์หรือให้ความช่วยเหลือพวกพ้อง การกีดกัน การสร้างอุปสรรค
- กระบวนการที่มีช่องทางเรียกร่อง หรือรับผลประโยชน์จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งส่งผลกระทบต่อผู้อื่นที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ การพิจารณากระบวนการที่เข้าข่ายมีโอกาสเสี่ยงต่อการทุจริต หรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

- การรับ - จ่ายเงิน
- การบันทึกบัญชีรับ - จ่าย / การจัดทำบัญชีทางการเงิน
- การจัดซื้อจัดจ้าง และการจ้างเหมาบริการ
- การกำหนดคุณลักษณะพัสดุการกำหนดคุณสมบัติผู้เข้าเสนอราคา
- การควบคุมงานก่อสร้าง
- การตรวจรับพัสดุ
- การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ไม่เป็นไปตามขั้นตอนและระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง
- การเบิกจ่ายงบประมาณ
- การคัดเลือกบุคคลเข้ารับราชการ

๔.๓ ความเสียหายที่จะเกิดขึ้นหากไม่มีการป้องกันที่เหมาะสม

- สูญเสียงบประมาณ
- เสื่อมเสียชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของหน่วยงาน

๔.๔ แนวทางการป้องกันความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตหรืออาจก่อให้เกิดการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

๔.๔.๑ การจัดทำประกาศองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม เรื่อง นโยบายคุณธรรมและความโปร่งใส เรื่อง ประกาศเจตจำนงสุจริตในการบริหารงาน โดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม ได้แจ้งทุกส่วนราชการรับทราบ และประกาศให้ถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๔.๔.๒ จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

๔.๔.๓ จัดทำโครงการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติให้ถูกต้องตามระเบียบการจัดซื้อจัดจ้าง และการเบิกจ่ายงบประมาณ

๔.๔.๔ การตรวจสอบ ติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง

๔.๔.๕ จัดช่องทางการร้องเรียนเกี่ยวกับการทุจริตและประพฤติมิชอบ ได้แก่เว็บไซต์องค์การบริหารส่วนตำบลหนองหล่ม <http://www.nonglom.go.th> โทรศัพท์/โทรสาร ๐๕๔-๓๖๘๘๔๓๕

๕. สรุปผลการประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

การประเมินความเสี่ยงด้านการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นการประเมินระดับโอกาสที่จะเกิดผลกระทบของความเสี่ยงต่างๆ เพื่อหาประเมินโอกาสและผลกระทบของความเสี่ยง ดำเนินการวิเคราะห์และจัดลำดับความเสี่ยง โดยกำหนดเกณฑ์การประเมินมาตรฐานที่จะใช้ในการ ประเมินความเสี่ยงด้านผลประโยชน์ทับซ้อน ได้แก่ ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง และความรุนแรงของผลกระทบ และระดับความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุตัวเลขหรือจำนวนเงินที่ชัดเจนได้ การประเมินความเสี่ยงเกี่ยวกับการปฏิบัติงานที่อาจเกิดการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับ ผลประโยชน์ส่วนรวม ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ พบว่ามีความเสี่ยงหรือโอกาสที่จะเกิดการทุจริตหรือการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม ที่จำเป็นต้องดำเนินการบริหารจัดการความเสี่ยง ดังนี้

- ๕.๑ กระบวนการจัดซื้อจัดจ้างไม่เป็นไปตามระเบียบ
- ๕.๒ การใช้อำนาจหน้าที่เรียกรับผลประโยชน์
- ๕.๓ การเบิกจ่ายงบประมาณที่ไม่ถูกต้องตามระเบียบ
- ๕.๔ การเอื้อผลประโยชน์ต่อพวกพ้อง
- ๕.๕ การเบียดบังทรัพย์สินหรือเวลาของทางราชการไปใช้ประโยชน์ส่วนตนหรือผู้อื่น

๖. แผนจัดการความเสี่ยงเพื่อป้องกันการทุจริต หรือการชดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม

ปัจจัยที่จะเกิดความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๑. การเอื้อประโยชน์ต่อพวกพ้อง	ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงาน ปฏิบัติตามนโยบาย เกี่ยวกับความโปร่งใส การเสริมสร้างคุณธรรมจริยธรรมอย่างเคร่งครัด ได้แก่ ๑.๑ ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์ส่วนตนไม่ว่าจะเป็นของขวัญ รางวัล ความก้าวหน้า หรือผลประโยชน์ในรูปแบบใดๆ ๑.๒ หลีกเลี่ยงสถานการณ์ที่อาจก่อให้เกิดผลต่อการดำรงไว้ซึ่งความเที่ยงธรรม หรือนำไปสู่การขัดแย้งระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนและส่วนรวม ๑.๓ แก้ไขปัญหาความขัดแย้งในผลประโยชน์ โดยยึดมั่นในผลประโยชน์ของทางราชการเป็นสำคัญ ๑.๔ หลีกเลี่ยงกิจกรรมใดๆ ที่ทำให้องค์กรเสื่อมเสียชื่อเสียงประชาชน ขาดความไว้วางใจ ๑.๕ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือ คำแนะนำ เกี่ยวกับการให้การรับของขวัญ ของกำนัล การรับรอง และการจัดการกับผลประโยชน์ทับซ้อน					ทุกส่วนราชการ

ปัจจัยที่จะเกิด ความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๒. การใช้อำนาจ หน้าที่ เรียกรับ ผลประโยชน์	<p>ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และ พนักงาน ปฏิบัติตามมาตรการ ป้องกันและ แก้ไขปัญหา การทุจริต องค์การบริหารส่วน ตำบลหนองหล่มอย่างเคร่งครัด ได้แก่</p> <p>๒.๑ ต้องไม่ถมนำถึงการให้การรับของขวัญ ของที่ระลึกของกำนัน หรือผลประโยชน์ใดๆ</p> <p>๒.๒ หากมีสถานการณ์ดังกล่าว เกิดขึ้นควร ปฏิเสธการรับของ กำนัน ของขวัญหรือ ผลประโยชน์อื่นใด โดยอธิบายว่าเป็นการ ขัดต่อกฎหมาย นโยบายของรัฐ ความเป็นกลาง</p> <p>๒.๓ ไม่รับหรือไม่ให้เงินสด เช็ค พันธบัตร หุ้น ทองคำ อัญมณี อสังหาริมทรัพย์หรือ สิ่งอื่นใดๆ เช่น ละคราคา การรับความบันเทิง การรับบริการ การรับการฝึกอบรม หรือ สิ่งอื่นใดใน ลักษณะเดียวกัน</p> <p>๒.๔ ไม่ยินยอมหรือรู้เห็นเป็นใจให้บุคคล ในครอบครัวให้หรือรับของขวัญหรือ ประโยชน์อื่นใดกับผู้ที่มีความเกี่ยวข้องใน การปฏิบัติหน้าที่</p> <p>๒.๕ ก่อนรับหรือให้ของขวัญ ของที่ระลึก ของกำนันหรือประโยชน์ใดๆ ควรตรวจสอบ ให้แน่ใจว่าได้ปฏิบัติตามกฎหมาย นโยบาย ของรัฐ</p> <p>๒.๖ เก็บรักษาหลักฐานการใช้จ่ายเงิน ที่แสดงมูลค่าของขวัญของ ที่ระลึกเพื่อ การตรวจสอบ</p>	←			→	ทุกส่วน ราชการ

ปัจจัยที่จะเกิด ความเสี่ยง	มาตรการจัดการความเสี่ยง	ระยะเวลาดำเนินการ				ผู้รับผิดชอบ
		ไตรมาส ๑	ไตรมาส ๒	ไตรมาส ๓	ไตรมาส ๔	
๓. กระบวนการจัดซื้อ จัดจ้าง ไม่เป็นไปตาม ระเบียบ	<p>๓.๑ ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงานปฏิบัติตาม พรบ.การจัดซื้อจัดจ้าง หลักเกณฑ์และแนวทางการจัดซื้อจัดจ้าง อย่างเคร่งครัด</p> <p>๓.๒ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้เจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการจัดซื้อจัดจ้าง จัดทำรายงานสรุปการจัดซื้อจัดจ้าง รายเดือนและเสนอให้ผู้บริหารทราบ ทุกครั้ง</p> <p>๓.๓ ควบคุม กำกับ ดูแล ให้ เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานด้านพัสดุและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อ จัดจ้างต้องไม่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับผู้เสนองานในการจัดซื้อจัดจ้าง</p>	←			→	ทุกส่วน ราชการ
๔. การเบิกจ่าย งบประมาณ ไม่ถูกต้อง ตามระเบียบ	ควบคุม กำกับ ดูแลให้ข้าราชการ และพนักงาน ปฏิบัติตามระเบียบการเบิกจ่าย การเงินอย่างเคร่งครัด	←			→	ทุกส่วน ราชการ
๕. การเบียดบัง ทรัพย์สินหรือเวลาของ ทางราชการไปใช้ ประโยชน์ส่วนตัวหรือ ผู้อื่น	<p>๕.๑ ใช้ทรัพย์สินของทางราชการ เช่น น้ำ ไฟฟ้า โทรศัพท์ รถยนต์ หรือ วัสดุสำนักงาน เพื่อประโยชน์ของทางราชการเท่าที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน</p> <p>๕.๒ ไม่เบียดบัง ยักยอกทรัพย์สิน ของทางราชการไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัวหรือผู้อื่น</p> <p>๕.๓ ระมัดระวังไม่ให้ทรัพย์สินของทางราชการ ชำรุดเสียหายก่อนเวลาอันควร การซ่อมแซม หรือบูรณะถือเป็นความจำเป็นต้องกระทำตามความเหมาะสม</p> <p>๕.๔ ปฏิบัติงานด้วยความอดุสาหะ พากเพียร อุทิศตน</p> <p>๕.๕ ปฏิบัติหน้าที่ของตนอย่างเต็มความสามารถ</p> <p>๕.๖ ไม่ใช้เวลาราชการเพื่อไปทำงานภายนอก</p>	←			→	ทุกส่วน ราชการ